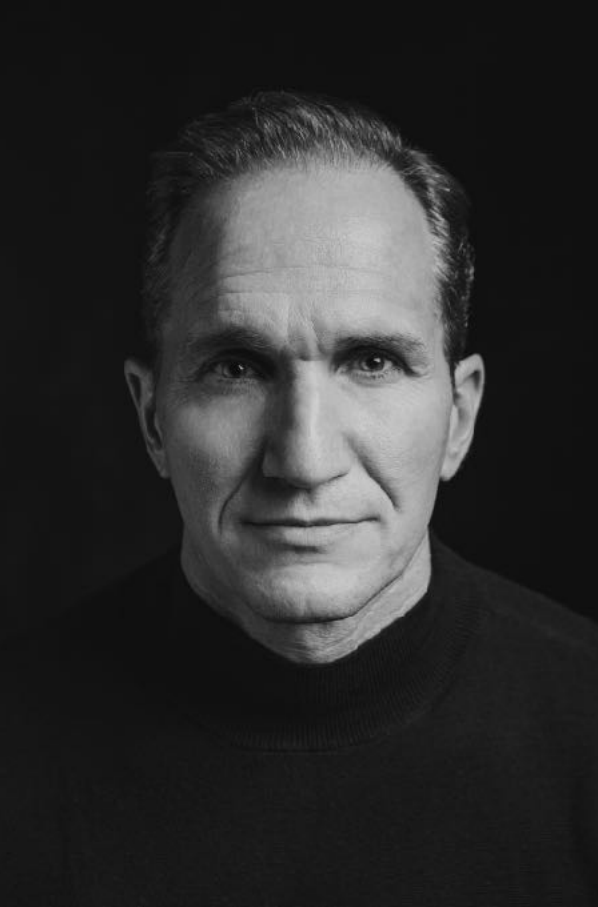

Gabor Varga

Bogányi B-292 Grand Piano

He took his weapons
Came to hit the gong
He was young and brave
But the time was wrong

She was much younger
Stayed forever young
Shot in this old street
while sang a new song

They found each other
They came and had gone
Gave birth to gold rings
Of the wounded stone

Time...

Is one of the most important components of music, just like of human life. Time is one of the closest connections between man and music. The creation of an improvisational solo album is ultimately the condensed manifestation of the time existing in me. Every person carries the fate spanning generations. I carry the fate of my father, my mother, my grandparents – and being born, living and eventually dying in Hungary, this fate has not always been easy. Probably there are not many countries in the world without families in which the older generation told the stories of war, the story of a 20th century full of conflicts. Being Hungarian, the 20th century left an especially colourful impression on my grandparents', my parents' and my own life.

My grandmother on my mother's side used to tell me about her experience of the German occupation. And how one tragedy turned into another when the soldiers of the Russian army "liberating" us spoilt with their atrocities the budding youth of my then 15-year-old grandmother's generation. And that barely a few of my grandfather's 11 siblings on my father's side survived. That merely 10 years after the end of the 2nd World War, having survived the Hungarian equivalent of Stalin's dictatorship, they experienced the glorious and tragic days of the Revolution of 1956 as young adults. That my father as a 12-year-old boy was recorded by accident through the lenses of a camera at the revolutionary events in Csorna in 1956; that his cousins only a few years older than him joined the protests in Budapest, which later forced them to flee to Germany or America after the Rákosi regime appropriated with a single stroke of a pen my grandfather's life's work, the shoemaker shop loved by his whole home town.

And I could mention countless other examples, tell countless stories that I was told over and over at the dinner table, or stories from my own childhood that I experienced during the so-called Goulash Communism. Or tell you about the moment when we were suddenly given the long-craved freedom when I was 15, with all its advantages and disadvantages.

I saw fates in front of me, including my own, which I think I am starting to figure out, feel and understand now, at the age of 45. That is quite a handful for 3 generations. Stories passed on locked in a time capsule, told, and I believe also somewhere deep, genetically coded, and as our fate.

There is no family in present-day Hungary the members of which could not tell similar stories. But these fates are not only preserved by individuals, but by the world surrounding us. And mostly in cemeteries. But they are present in our daily lives too. I do not necessarily mean the memorial sites and statues, but the streets, the squares, the walls that have silently witnessed the events of the 20th century. It can be shocking to see the impression of time born from history left on certain buildings. Bullet marks on the building walls in the capital of Hungary in 2022. My intention is not to draw attention to neglect, but to place it on the altar of remembrance.

Fates, stories, time. One of our greatest composers, Zoltán Kodály defined these 4 points describing what makes someone a good musician: "Educated hearing, educated intellect, an educated heart, and educated hands." Such a beautiful order he gave these: the two direct necessities of piano playing, hearing and hands are connected by a bridge of intellect and the heart. These two things, hearing and hands, define a musician, as playing an instrument is a matter of patience, practice and perseverance. But giving meaning to the music and filling it with emotions is the exclusive privilege of the soul.

I have recorded over a dozen albums. I even recorded a solo album years ago, back in the day, as a kind of experiment, more looking for a challenge than having any grand visions in mind. I was inspired by many things over the past year, but this solo record of mine is what best summarizes the emotional processes going on in me—the time, the memories, the beauty, the sadness and the hope. Of course, time is nothing in itself if we cannot see and feel the processes and things happening inside it. Regardless of where in the world one was born, into what culture, language or other circumstances, we are all subject to birth and death just the same.

When we recorded the album, we had been working in the studio for 3 days. On the first day we worked on a trio album, creating a conceptual, strong, improvisational cool jazz material. I could discover and experience the potential of the fantastic Bogányi Piano: longer notes, bigger dynamic range, significantly better touch sensitivity. To use an example fitting this age, the difference between the known grand pianos and this instrument is about the same as the difference between the capabilities of the HUBBLE telescope and the recently launched James Webb space telescope. As I write these words, the above-mentioned fantastic object is about halfway through its journey, so I hope that by the time you can hold this album in your hands or listen to it, my previous example will be confirmed.

We recorded the solo album on Saturday, and as mentioned, I already felt that I am in full control of the instrument, so it seemed that everything was given for creating a solo album. But as I mentioned before, I have recorded quite a few albums before, still as I entered the piano room and sat down to play, time, fate and all those emotions of similar magnitude weighed down on me crushingly.

It is an entirely improvised solo album. Every single track is an impression of the given moment. It does not contain any composed pieces. Of course, this latter statement is hard to believe for some, as some of the pieces have a strikingly well-developed structure. I do not know if it sounds disillusioning or comforting when I tell you that I could never manage to play the same music again. The order of the tracks is almost the same as the order in which we recorded them. Whether I succeeded in understanding or feeling the message of time, I do not know, but the first piece we recorded is also the opening track of the album, and it is titled Song for My Mother—and I think that answers many questions. When I hit these notes on the piano, it had been only 2 months after my mother passed away. I felt after only a few moments that time and the totality of the fates living in me found a way of expression through my hearing and my hands, pouring meaning and feeling into the next hour and a half. I fell into a spherical state, and I only left the studio for a few minutes one time during the whole recording. The length of the album is the same as the time spent recording it. What was it? Improvisation? Composition? Or a mixture of the two? I do not know, but one thing is certain: what you are listening to now, is me. Perhaps that is what Kodály was talking about. I do not know that either. I am only sure of one thing—that what I wanted to say, you are listening to now. And if your heart and ears are at the right place, you will understand what time, hope, sadness, joy, Hungary, Budapest and so many more things mean to me. And wherever in the world you listen to this music, you can experience the most fantastic thing about music—that it does not matter where we were born and what fate we carry, our ears and hearts hear and feel the same. Thank you for your attention!

Gábor Varga

winter, 2021

Budapest, Pest, downtown

Rákóczi Square, apartment building from 1921

a barely man-height door next to the main gate

inside - tiny shop, young goldsmith

jewels in dark silk nests

outside - the fading glow of the early-century prosperity

grey stone walls

craters in the walls

craters with gold rings

a hole in the middle of the craters - the history

siege of Pest

winter, 1944

Az idő...

A zene egyik legfontosabb összetevője, ahogy az emberi életé is. Az egyik legszorosabb kapcsolódási pont a zene és az ember között az idő. Egy improvizatív szólóalbum elkészítése, létrehozása végső soron a bennem lévő idő sűrített manifesztuma. Minden ember magában hordozza a generációkon átívelő sorsot. Apám, anyám sorsát, nagyszüleim sorsát hordozom, és Magyarországon születve, élve és lassan elmúlva, bizony nem mindig volt könnyű ez a sors. A világon talán kevés olyan ország van, ahol ne lenne olyan család, akik felmenői ne meséltek volna háborúkról, a konfliktusokkal teletűzdelt XX. századról. Magyarként különösen sokszínű lenyomatot hagyott a XX. század nagyszüleim, szüleim életében és saját életemben is.

Anyai nagyanyámtól hallottam a német megszállás idején átélt történeteket. Hogy egyik tragédiából a másikba átfordulva, az orosz „felszabadító” katonák rémtettei miként árnyékolták be az akkor 15 éves nagyanyám korosztályának épp csak szárba szökkenő ifjúságát. Hogy apai nagyapám 11 testvéréből alig páran maradtak csak életben. Hogy alig 10 évvel a II. világháború végét követően, a sztálini kommunista diktatúra magyar megfelelőjét túlélve, immáron fiatal felnőttként éljek meg az 1956-os forradalom dicsőséges és egyben tragikus napjait. Hogy apám 12 évesen, gyermekként, egy fotós kameralencséjén át, teljesen véletlenül lett megörökítve az 1956-os csornai forradalmi eseményeken, hogy az akkor pár évvel idősebb unokatestvérei felvonultak Budapesten, hogy aztán menekülniük kelljen Németországba vagy Amerikába, azt követően, hogy nagyapám élete munkáját, a szülővárosa szerte szeretett cipészboltot egy tollvonással kisajátította a Rákosi-rendszer.

És még számtalan példát sorolhatnék, történeteket mesélhetnék, amelyeket oly sokszor hallottam a vacsoraasztalnál, vagy épp történeteket a saját gyermekkoromból, amit az úgynevezett gulyáskommunizmusban kellett megélnem. Vagy a pillanatról, mikor 15 éves koromban ránk szakadt az oly rég áhitott szabadság, annak minden előnyével és hátrányával.

Sorsokat láttam magam előtt, a sajátomat is, amelyet most, 45 éves fejjel már felfogni, érezni és megérteni vélek. Nem kevés ez 3 nemzedéknek. Történetek, amelyek az idő kapszulájába zárva öröklődnek, elmesélve és – hitem szerint – valahol mélyen bennünk genetikailag is, sorsként is.

Nincs olyan család jelenleg Magyarországon, amelynek tagjai ne tudnának hasonló történeteket mesélni. De ezeket a sorsokat nem csak mi, emberek, hanem a körülöttünk lévő világ is őrzi. Leginkább a temetőkben. De emellett ott vannak a hétköznapiainkban is. Nem feltétlen az emlékhelyekre és szobrokra gondolok, sokkal inkább utcákra, terekre, házfalakra, amelyek mind néma tanúi voltak a XX. századnak. Megrendítő élmény az idő történelemben született lenyomatát látni egy-egy épületen. Golyónyomok Magyarország fővárosának házfalain 2022-ben. Mindez természetesen nem az elhanyagoltság kapcsán, sokkal inkább az emlékezés oltárán.

Sorsok, történetek, idő. Egyik legnagyobb magyar zeneszerzőnk, Kodály Zoltán szavait idézem arról, hogy mitől is lesz valaki jó zenész – szerinte ez 4 pontban foglalható össze: „Kiművelt hallás, kiművelt értelem, kiművelt szív, kiművelt kéz.” Milyen szép sorrend is ez, ahol a zongorázáshoz kötődő, két közvetlen szükséglet, a hallás és a kéz közé az értelem és a szív ver hidat! Ez az a két jellemző, a hallás és a kéz, amely meghatároz egy zenészt, hiszen a hangszeren játszani türelem, gyakorlás és kitartás kérdése. Ugyanakkor zenénket felruházni értelemmel, megtölteni érzellemmel, az kizárólag a zenész lelkének privilégiuma.

Túl vagyok már több mint egy tucat lemez felvételén. Évekkel ezelőtt egy szólóanyagot is rögzítettem, amolyan kísérleti jelleggel, inkább kihívást keresve, semmint nagy célokat kitűzve. Sok minden megihletett az elmúlt évben, de ez a szólólemezem az, ami leginkább összefoglalja a bennem zajló érzelmi folyamatokat, az időt, az emlékeket, a szépséget, a szomorúságot, a reményt. Persze önmagában az idő semmi, amennyiben nem látjuk és érezzük meg a benne zajló folyamatokat, történeteket. Függetlenül attól, hogy a világon ki, hova születik, milyen kultúrába, nyelvterületre, vagy egyéb körülményekbe, emberként a születés és az elmúlás mindannyiunkat ugyanúgy utolér.

A lemez rögzítésekor már 3 napja a stúdióban dolgoztunk. Az első nap a triólemezemmel foglalatostokdtunk, koncepciózus, erős, improvizatív cool jazz anyagot sikerült alkotnunk. Ezekben a napokban megismertem és kitapasztaltam a fantasztikus Bogányi zongora képességeit. Hosszabb hangok, nagyobb dinamikai tartomány, lényegesen érzékenyebb billentés, hogy a kor szellemének megfelelő példával éljek, körülbelül akkor különbség van a már ismert koncertzongorák és ezen hangszer között, mint a Hubble űrtávcső és a nemrég útjára indított James Webb űrteleszkóp képességei között. Amikor ezeket a sorokat írom, az utóbbi fantasztikus tárgy küldetése útjának felénél tart, így mire a tisztelt hallgató a kezében tartja vagy épp hallgatja az albumot, remélem, előző példám igazolást nyer.

Szombati napon rögzítettük a szólólemezt, a hangszert, már úgy éreztem, hogy uralom, így látszólag minden adott volt egy szólóalbum megszületéséhez. De ahogy beléptem a zongoraterem ajtaján és leültem a hangszerhez, mázsás súllyal nehezedett rám az idő, a sors és minden hasonló mértékű érzelem.

Ez egy abszolút improvizatív szólóalbum. Minden egyes track az adott pillanat lenyomata. Egyetlen komponált művet sem tartalmaz. Persze ez utóbbi kijelentésemet sokan hitetlenkedve fogadják, mert némelyik darab feltűnően kerek strukturális szerkezettel bír. Nem tudom, hogy kiábrándító vagy megnyugtató, ha ezek után azt mondom, hogy képtelen lennék még egyszer ugyanezt eljátszani. A lemez számsorrendje nem sokban különbözik a felvételek sorrendjétől. Hogy megértettem-e vagy megéreztem-e az idő szavát, azt nem tudom, de az első rögzített track egyben a lemez első száma, Song for my mother címmel, ami úgy gondolom, mindenre választ ad. Akkor, amikor ezeket a hangokat ütöttem le a zongorán, mindössze 2 hónap telt el édesanyám halála óta. Már az első pillanatok után éreztem, hogy az idő és a bennem élő sorsok összesége utat talált a hallás és a kéz által magának, hogy értelemmel és érzélemmel töltsen meg a következő másfél órát. Szférikus állapotba kerültem, a teljes felvétel alatt mindössze egyszer jöttem ki a stúdióból, akkor is mindössze pár percre. A lemez teljes időtartama megegyezik a felvétel időtartamával. Mi volt ez? Improvizáció? Zeneszerzés? Vagy ezek kettőse? Nem tudom, de egy biztos: amit most hallgatnak, az én vagyok. Talán erről beszélt Kodály? Ezt sem tudom. Csak egyben vagyok biztos, hogy amit én szerettem volna elmondani, azt most Ön hallhatja, és ha helyén van a szíve és a füle, akkor tudni fogja, mit jelent nekem az idő, a remény, a szomorúság, az öröm, Magyarország, Budapest, és még annyi minden. És bárhol hallgatja most ezt az anyagot a világon, megtapasztalhatja a zene legfantasztikusabb jellemzőjét, hogy mindegy, hova születtünk és milyen sorsot hordozunk, hiszen a fülünk és a szívünk ugyanazt hallja és ugyanazt érzi. Köszönöm, hogy meghallgatott!

Varga Gábor

2021 tele

Budapest, Pest, Belváros

Rákóczi tér, bérház 1921-ből

a főkapu mellett alig embermagas ajtó

belül apró bolt, fiatal aranyműves

ékszerek sötét selyemfészkekben

kívül a századelős polgári jólét málló fénye

szürke kőfalak

a falban kráterek

ötvösarannyal futtatott kráterek

a kráterek közepén luk - a történelem

Pest ostroma

1944 tele

Gabor Varga

Gold rings of the wounded stone

1. Song For My Mother	05:12
2. Freedom	04:43
3. Eastern Heart	02:02
4. Hope	03:52
5. Broken Mirrors	02:54
6. October Rain	05:10
7. Forgotten	01:34
8. Sadness	02:42
9. Togetherness	01:51
10. Sunrise	05:40
11. Hungarian Kids Are Playing	01:11
12. Bouncing Stones	01:12
13. Hopelessness	03:38
14. Stream	03:10
15. Siege, 4th November	03:14
16. Dreams Of A New World	02:58
17. Broken Hearts	03:11
18. Village Romantic	02:59
19. Budapest	02:28
20. Recognition	03:00
21. White Pigeons	04:14
22. Escape	03:39
23. Teardrop	02:57
24. Exodus	02:47
25. Awakening	04:39
26. Inner Freedom	03:14
27. Never Give Up	02:32

Total time	86:43
------------	-------

Live Recording at SuperSize Recording Studio, 10 July, 2021

Piano: Bogányi B-292 Grand Piano

Piano technician: Mihály Magyar

Recording engineer: Gábor Halász

Balance engineer: Tibor Laho

Mastering engineer: Tom Caulfield

Recorded audio format: Native DSD256

Mics: AEA R88 Stereo Ribbon, 2 x DPA7011

Artist photos: Miklós Borsos, Csanád Kiss

Cover photo: HRZ

Cover art: K.É.S (Contemporary Jewellery Studio) Gigi, Luca

Producer: Róbert Zoltán Hunka

©2022 Hunnia Records & Film Production

www.hunniarecords.com

HRES2204

HUNNIA RECORDS